

Sygn. akt III Ca 954/14, III Ca 819/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Krystyna Hadryś

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G.

przeciwko J. B. i U. B.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki i pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 16 stycznia 2014 r., sygn. akt II C 3391/12

I. z apelacji pozwanych zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala powództwo;

II. oddala apelację powódki;

III. zasądza od powódki na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 300 zł (trzysta złotych), tytułem kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Krystyna Hadryś

UZASADNIENIE

Powódka Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) z siedzibą w G. domagała się od pozwanych solidarnie J. B. oraz U. B. kwoty 19 459,68 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 15 650,76 zł od dnia 1 maja 2012 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 3 808,92 zł od dnia złożenia pozwu oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu powódka twierdziła, iż pozwani posiadają spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego przy ulicy (...), który znajduje się w należącym do niej budynku i z tego tytułu zobowiązani są wносить opłaty określone przepisami wewnętrznymi spółdzielni. Powódka wywodziła, iż pozwani zalegają z opłatami z tytułu eksploatacji i zużycia wody na łączną kwotę 15 650,76 zł oraz odsetek od tych należności skapitalizowanych na dzień 30 kwietnia 2012 r. Powódka podnosiła, iż pozwani mimo wezwania do dobrowolnego spełnienia świadczenia nie uregulowali swoich zobowiązań.

Referendarz sądowy przy Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie w dniu 26 lipca 2012 r. w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 1133741/12 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym uwzględnił w całości roszczenie powódki.

Pozwani wnieśli sprzeciw od wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym nakazu zapłaty i nakaz ten utracił moc, a sprawa została przekazana do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gliwicach.

Pozwani zostali wezwani do złożenia sprzeciwu na urzędowym formularzu jednakże zobowiązania tego nie wykonali. W piśmie procesowym z dnia 25 marca 2013 r. pozwani przyznali, iż zalegają z zapłatą należności za centralne ogrzewanie z uwagi na dokonywanie niepełnej opłaty w tym zakresie, zarzucili jednocześnie, iż nie posiadają niedopłaty za remont i eksploatację oraz za ciepłą wodę. Pozwani podnieśli również, iż powódka zaniechała rozliczenia kosztów termomodernizacji, co stanowić winno podstawę do zawieszenia niniejszego postępowania do czasu zakończenia postępowania karnego przeciwko byłym członkom zarządu powódki, którzy winni są nieprawidłowościom przy wykonaniu prac związanych z termomodernizacją budynku. Pozwani w swoich kolejnych pismach wskazywali, iż mimo przeprowadzenia prac termomodernizacyjnych na ich budynku na zlecenie powódki, a nadto wymiany okien i drzwi na wszelkie koszty ogrzewania lokali nie zmniejszyły się. Nadto pozwani wskazywali, iż w poszczególnych okresach powódka stosowała wobec nich różne sposoby rozliczania zużycia ciepła.

Na rozprawie w dniu 10 lipca 2013 r. powódka została zobowiązana do przedłożenia w terminie 14 dni informacji o sposobie naliczania i rozliczania należności z tytułu CO lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ul. (...), zasad rozliczania opłat za CO w całym budynku oraz szczegółowego rozliczania należności pozwanych wobec powódki ze wskazaniem podstawy naliczenia tej należności osobno za okres rozliczeniowy od 1 października 2007 r. do 30 września 2008 r., od 1 października 2008 r. do 30 września 2009 r., od 1 października 2009 r. do 30 września 2010 r., od 1 października 2010 r. do dnia 30 września 2011 r. z uwzględnieniem czy należność ta została ustalona na podstawie odczytów z podzielników ciepła zamontowanych w lokalu pozwanych czy też na podstawie maksymalnych – najwyższych wielkości zużycia jednostek rozliczeniowych ciepła w pomieszczeniach o tej samej powierzchni użytkowej oraz o tym samym lub podobnym przeznaczeniu w tej nieruchomości ze wskazaniem sposobu rozliczenia ciepła na tej podstawie jakie pomieszczenie o jakiej powierzchni użytkowej i jakim przeznaczeniu było podstawą do przyjęcia rozliczenia należności za CO, a jeżeli rozliczenia te były dokonywane raz w oparciu o odczyty z podzielników a raz w oparciu o maksymalne zużycie energii o wskazanie przyczyn różnicowania podstawy przyjęcia do wyliczenia należności raz maksymalnego zużycia a raz odczytów z podzielników pod rygorem nadania odmowie wykonania zobowiązania znaczenia zgodnie z wynikami postępowania dowodowego.

W odpowiedzi na wezwanie powódka pismem z dnia 8 sierpnia 2013 r. przedstawiła podstawę wyliczenia objętej pozwem należności w zakresie zużycia ciepła oraz załączyła dokumentację w zakresie sposobu naliczenia kosztów zużycia ciepła w lokalu pozwanych.

Pozwani pismem z dnia 4 września 2013 r. w odpowiedzi na wyliczenia dokonane przez powódkę podnieśli między innymi zarzut przedawnienia w części roszczenia objętego pozwem. Pozwani nadto zarzucili, iż odczyty przeprowadzone przez firmę (...) były niezgodne ze stanem rzeczywistym, jaki można by wyliczyć z odczytu wskazań podzielnika na kaloryferach. Pozwani zarzucili również, że rozliczenia firmy (...) były nieczytelne w zakresie ustalenia wysokości nadpłat i niedopłat przy uwzględnieniu wpłacanych na koszty centralnego ogrzewania zaliczek. Powódka pismem z dnia 29 października 2013 r. przedstawiła sposób wyliczenia należności pozwanych objętej pozwem z zestawieniem wpłat dokonywanych przez pozwanych. W piśmie z dnia 27 listopada 2013 r. w odpowiedzi na przedłożone przez powódkę rozliczenie pozwani podtrzymali dotychczasowe zarzuty.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Gliwicach zasądził od pozwanych U. B. oraz J. B. solidarnie na rzecz powódki Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G. kwotę 10.154,75 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 8.472,15 zł od dnia 1 maja 2012 r. do dnia zapłaty; 1.682,60 zł od dnia 22 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty; w pozostałym zakresie powództwo oddalił; zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 1.379,64zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Orzeczenie to zapadło przy ustaleniu, że pozwani U. B. oraz J. B. są posiadaczami spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego przy ulicy (...) w G., który znajduje się w zasobach powódki - Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G.. Pozwani zalegają wobec powódki z zapłatą opłat eksploatacyjnych, przy czym pozwani nie dokonują pełnych wpłat tytułem zaliczek na poczet kosztów centralnego ogrzewania oraz niedopłat wynikających z rocznych rozliczeń kosztów centralnego ogrzewania. Pozwany J. B. dokonał około 2000 r. w zajmowanym wraz z

pozwaną U. B. lokalu demontażu „żeberek” kaloryfera z ilości 38 na 13 i dokonywał opłat związanych ze zużyciem ciepła w kwocie przez siebie przyjętej.

Powódka pozew złożyła w dniu 22 czerwca 2012 r. natomiast domagała się od pozwanych należności za okres od grudnia 2008 r. do kwietnia 2012 r. Powódka dokonała bowiem rozliczenia i zaległość w zapłacie należności związanych z zajmowanym przez pozwanych lokalem i w pozwie domagała się nierozliczonych wzajemnie należności poczynając od miesiąca grudnia 2008 r. w kwocie 191,42 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwani za okres grzewczy 2007 – 2008 w związku z ingerencją w układ grzewczy zostali rozliczeni za zużycie ciepła na ogrzanie zajmowanego lokalu w oparciu o § 10 Regulaminu przyjmując za podstawę maksymalne najwyższe zużycie jednostek rozliczeniowych ciepła w pomieszczeniach o tej samej powierzchni użytkowej oraz tym samym lub podobnym przeznaczeniu w danej nieruchomości. Pozwanym zostały naliczone koszty stałe centralnego ogrzewania w wysokości przewidzianej dla pozostałych lokatorów budynku w stałej wysokości zależnej od powierzchni zajmowanego lokalu, a to w kwocie 413,73 zł oraz naliczono pozwanym obliczeniowe jednostki zużycia w wysokości 6 282,38 celem ustalenia kosztów zmiennych w poniesieniu których mieli partycypować pozwani. Przy czym powódka nie wskazała, który z lokali był pomieszczeniem o tej samej powierzchni użytkowej oraz tym samym lub podobnym przeznaczeniu w danej nieruchomości, w którym odnotowano najwyższe zużycie jednostek rozliczeniowych ciepła będące podstawą do ustalenia kosztów zmiennych centralnego ogrzewania dla pozwanych. Natomiast dokumentacja przedstawiona przez powódkę, gdzie wskazano rozliczenia kosztów centralnego ogrzewania innych lokatorów budynku przy ulicy (...) przedstawiała zużycie ciepła w ilości znacznie mniejszej niż pozwani. Przy czym pozwani zostali również obciążeni opłatą za montaż podzielników elektronicznych w kwocie 272,45 zł oraz kosztem dokonanego rozliczenia w wysokości 14,30 zł. Przy czym niedopłata z tego tytułu ostatecznie nie była objęta żądaniem pozwu z uwagi na jej rozliczenie z nadpłatami w zapłacie zaliczek uiszczonymi w poprzednim okresie przez pozwanych.

Ponadto ustalono, że pozwani za okres grzewczy 2008 – 2009 w związku z ingerencją w układ grzewczy zostali rozliczeni za zużycie ciepła na ogrzanie zajmowanego lokalu według metody średniego zużycia ciepła w lokalu powiększoną o 20 %, co było niezgodne z Regulaminem i zostało skorygowane przez powódkę w kolejnym rozliczeniu. Pozwanym zostały naliczone koszty stałe centralnego ogrzewania w wysokości przewidzianej dla pozostałych lokatorów budynku w stałej wysokości zależnej od powierzchni zajmowanego lokalu, a to w kwocie 432,96 zł oraz naliczono pozwanym obliczeniowe jednostki zużycia w wysokości 437,84 celem ustalenia kosztów zmiennych w poniesieniu których mieli partycypować pozwani na podstawie odczytu z podzielników zamontowanych u pozwanych. Przy czym w związku z założeniami przyjętymi w tym okresie przy wyliczeniu należności związanej z rozliczenia zużycia ciepła powstała nadpłata w zapłacie zaliczek tytułem zużycia ciepła w kwocie 3 916,17 zł.

Pozwani za okres grzewczy 2009 – 2010 w związku z ingerencją w układ grzewczy zostali rozliczeni za zużycie ciepła na ogrzanie zajmowanego lokalu w oparciu o § 10 Regulaminu przyjmując za podstawę maksymalne najwyższe zużycie jednostek rozliczeniowych ciepła w pomieszczeniach o tej samej powierzchni użytkowej oraz tym samym lub podobnym przeznaczeniu w danej nieruchomości. Pozwanym zostały naliczone koszty stałe centralnego ogrzewania w wysokości przewidzianej dla pozostałych lokatorów budynku w stałej wysokości zależnej od powierzchni zajmowanego lokalu, a to w kwocie 487,02 zł oraz naliczono pozwanym obliczeniowe jednostki zużycia w wysokości 6 629,36 celem ustalenia kosztów zmiennych w poniesieniu których mieli partycypować pozwani. Przy czym powódka nie wskazała, który z lokali był pomieszczeniem o tej samej powierzchni użytkowej oraz tym samym lub podobnym przeznaczeniu w danej nieruchomości, w którym odnotowano najwyższe zużycie jednostek rozliczeniowych ciepła będące podstawą do ustalenia kosztów zmiennych centralnego ogrzewania dla pozwanych. Natomiast dokumentacja przedstawiona przez powódkę, gdzie wskazano rozliczenia kosztów centralnego ogrzewania innych lokatorów budynku przy ulicy (...) przedstawiała zużycie ciepła w ilości znacznie mniejszej niż pozwani. Pozwani zostali również obciążeni dopłatą za okres od 1 października 2008 r. do 30 września 2009 roku na kwotę 4 000,79 zł tytułem korekty rozliczenia za ten okres. Przy czym pozwani zostali również obciążeni kosztem dokonanego rozliczenia w wysokości 14,30 zł.

Pozwani za okres grzewczy 2010 – 2011 w związku z ingerencją w układ grzewczy zostali rozliczeni za zużycie ciepła na ogrzanie zajmowanego lokalu w oparciu o § 10 Regulaminu przyjmując za podstawę maksymalne najwyższe zużycie jednostek rozliczeniowych ciepła w pomieszczeniach o tej samej powierzchni użytkowej oraz tym samym lub podobnym przeznaczeniu w danej nieruchomości. Pozwanym zostały naliczone koszty stałe centralnego ogrzewania w wysokości przewidzianej dla pozostałych lokatorów budynku w stałej wysokości zależnej od powierzchni zajmowanego lokalu, a to w kwocie 660,49 zł oraz naliczono pozwanym obliczeniowe jednostki zużycia w wysokości (...),84 celem ustalenia kosztów zmiennych w poniesieniu których mieli partycypować pozwani. Przy czym powódka nie wskazała, który z lokali był pomieszczeniem o tej samej powierzchni użytkowej oraz tym samym lub podobnym przeznaczeniu w danej nieruchomości, w którym odnotowano najwyższe zużycie jednostek rozliczeniowych ciepła będące podstawą do ustalenia kosztów zmiennych centralnego ogrzewania dla pozwanych. Natomiast dokumentacja przedstawiona przez powódkę, gdzie wskazano rozliczenia kosztów centralnego ogrzewania innych lokatorów budynku przy ulicy (...) przedstawiała zużycie ciepła w ilości znacznie mniejszej niż pozwani. Przy czym pozwani zostali również obciążeni kosztem dokonanego rozliczenia w wysokości 14,92 zł. Przy czym w związku z ustalonymi na wysokim poziomie zaliczkami na poczet zużycia ciepła powstała po stronie pozwanych nadpłata w zapłacie zaliczek tytułem zużycia ciepła w kwocie 319,21 zł.

Pozwani zalegali wobec powódki z zapłatą za okres od 1 grudnia 2008 r. do 30 kwietnia 2012 r. włącznie opłat eksploatacyjnych w łącznej kwocie 15 650,76 zł oraz odsetek od tej kwoty w łącznej wysokości 3 808,92 zł. Przy czym pozwani w listopadzie 2008 r. zostali obciążeni niedopłatą wynikającą z rozliczenia kosztów centralnego ogrzewania, natomiast w miesiącu listopadzie 2009 r. pozwanym powódka przyznała zwrot pobranej zaliczkowo należności na poczet kosztów centralnego ogrzewania, z kolei w miesiącu grudniu 2011 r. pozwani ponownie zostali obciążeni niedopłatą wynikającą z rozliczenia kosztów centralnego ogrzewania. Przy czym za okres grzewczy od 1 października 2008 r. do 30 września 2009 r. powódka dokonała rozliczenia w oparciu o odczyt z podzielników zamontowanych na grzejnikach w mieszkaniu pozwanych powiększony o 20 %, natomiast w pozostałych okresach, z uwagi na zmniejszenie przez pozwanego wielkości grzejników w zamontowanych w mieszkaniu pozwanych grzejnikach w oparciu o maksymalne – najwyższe wielkości zużycia jednostek rozliczeniowych ciepła w pomieszczeniach o tej samej powierzchni użytkowej oraz o tym samym lub podobnym przeznaczeniu w danej nieruchomości, przy czym powódka nie wskazała w odniesieniu do jakiego lokalu to maksymalne zużycie określiła.

Powódka złożyła do Prokuratury Rejonowej w Gliwicach zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez jej organy poprzez zlecenie, rozliczanie i nadzorowanie prowadzonych w okresie od 1994 – 2007 roku robót termoizolacyjnych budynków wielorodzinnych za ceny znacznie przewyższające ówczesne ceny rynkowe oraz wykonanie i odebranie tychże robót niezgodnie z wcześniej przyjętymi projektami (w szczególności: położenie warstwy izolacyjnej styropianu grubości 5 cm zamiast 10 cm, nieusuniecie w trakcie ocieplania budynku Batalionu Kosynierów 1 – 7 płyt azbestowych na ścianach szczytowych oraz niewykonania ocieplenia tych ścian).

Powyższe okoliczności doprowadziły Sąd Rejonowy do przekonania, że powództwo jako w części zasadne należało w tym zakresie uwzględnić, a w pozostałym zakresie jako w części niewykazane, a w części przedawnione oddalić. Sąd pierwszej instancji wskazał, że obowiązkiem pozwanych było uczestniczyć w wydatkach związanych z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w części przypadającej na ich lokal, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiącej mienie spółdzielni oraz w zobowiązaniach z innych tytułów poprzez uiszczanie opłat zgodnie z postanowieniami statutu. W myśl ogólnej zasady wynikającej z treści art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Przy czym z uwagi na kwestionowanie przez pozwanych wysokości kosztów zużycia ciepła w rocznym rozliczeniu ciężar dowodu, że zostały one ustalone w prawidłowy sposób i zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami, spoczywał na spółdzielni mieszkaniowej. Powódka natomiast nie wykazała prawidłowości rozliczenia związanych ze zużyciem ciepła w lokalu zajmowanym przez pozwanych. Jednakże w niniejszej sprawie istotne było jedynie rozliczenie zużycia ciepła za okres grzewczy 2009 – 2010, albowiem niedopłata za zużycie ciepła przez pozwanych za okres grzewczy 2007 – 2008 nie była w niniejszym postępowaniu dochodzona, a w okresie grzewczym 2008 – 2009 oraz 2010 – 2011 pozwani mieli nadpłatę przy rozliczeniu uiszczonych zaliczek oraz kosztów centralnego ogrzewania. Przy czym pozwani za okres grzewczy 2009 –

2010 roku nie kwestionowali kosztów wykonania rozliczenia w kwocie 14,80 zł, a powódka wykazała przedłożonymi rozliczeniami dotyczącymi innych lokatorów budynku przy ulicy (...) w G., iż koszty stałe centralnego ogrzewania dla lokatorów lokali o tym samym metrażu zostały ustalone jednakowo na poziomie 487,02 zł. Powódka nie wykazała natomiast zasadności naliczenia kosztów zmiennych zużycia ciepła na kwotę 4 921,04 zł. Przez to powódka nie wykazała również podstawy do domagania się odsetek od tej kwoty liczonej od dnia 11 grudnia 2010 roku do dnia 01 maja 2012 roku w kwocie 888,62 zł. Pozwani podnieśli zarzut przedawnienia części roszczenia objętego pozwem. Zarzut ten okazał się zasady, gdyż należność powódki objęta pozwem uległa częściowo przedawnieniu, a to odnośnie roszczenia naliczanego do dnia 22 czerwca 2009 r. Zgodnie z art. 4 ust. 6² ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych opłaty związanej z eksploatacją i utrzymaniem lokali, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości wspólnych, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie spółdzielni przez uiszczanie opłat zgodnie z postanowieniami statutu wnosi się co miesiąc z góry do 10 dnia miesiąca. Sąd pierwszej instancji wskazał, że niniejszej sprawie pozw został złożony w dniu 22 czerwca 2012 r. stąd roszczenia powódki wymagalne przed dniem 10 czerwca 2009 r. uległy przedawnieniu, a to w łącznej kwocie 2 257,57 zł. Odnośnie pozostałej części objętej pozwem nieprzedawnionej należności to wskazania wymaga, iż powódka miała prawo domagać się od pozwanych należności w łącznej wysokości 10.154,75 zł. O kosztach postępowania postanowiono na podstawie art. 100 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiedli pozwani zaskarżając go w całości i wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Zarzucili, iż Sąd w uzasadnieniu wyroku nie uargumentował na jakiej podstawie obliczył kwotę 10.154,75 zł, którą zasądził od pozwanych na rzecz strony powodowej, nie wyjaśnił jakie kwoty się na nią składają i skąd pochodzą. Ponadto podnieśli, że Sąd dokonał naruszenia prawa procesowego, albowiem uniemożliwił pozwany udowodnienie swoich twierdzeń, oddalając ich wnioski dowodowe. Zdaniem pozwanych Sąd sporządził uzasadnienie w sposób odbiegający od ustawowych norm.

Apelację wniosła również powódka, zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w części oddalającej powództwo, tj. co do kwoty 9304,93 zł wraz z niezasądzonymi odsetkami zgodnie z pozwem i wnosząc o jego uchylenie w zaskarżonej części i odrzucenie sprzeciwu w części zaskarżonej przez powódkę lub zmianę wyroku poprzez zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powódki dalszej kwoty 9304,93 zł wraz z odsetkami ustawowymi zgodnie z żądaniem pozwu, ewentualnie o uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

Zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, a to art. 504 k.p.c. poprzez rozpoznanie sprawy i nie odrzucenie sprzeciwu, mimo nie złożenia przez pozwanych środka odwoławczego na wymaganym formularzu; art. 233 k.p.c. w zw. z art. 328 k.p.c. poprzez poczynienie sprzecznych ustaleń w sprawie, tj. stwierdzenie, że powódka rozliczyła zużycie centralnego ogrzewania u pozwanych na podstawie § 10 Regulaminu bez wskazania lokalu o tej samej powierzchni użytkowej i tym samym przeznaczeniu, przy jednoczesnym ustaleniu, że przedstawiła ona dokumentację dotyczącą rozliczeń innych lokatorów budynku przy ul. (...) w G.; przez dowolne uznanie, że powódka nie udowodniła roszczenia w sytuacji gdy podstawą wyliczenia żądanych kwot są stosowne Regulaminy, a strona powodowa zaoferowała w toku postępowania stosowne rozliczenia; a to art. 233 k.p.c. w zw. z art. 189 k.p.c. poprzez uznanie, że powódka nie udowodniła roszczenia, mimo że podstawa żądania tj. uchwały Rady Nadzorczej SM nie były przedmiotem zaskarżenia przez pozwanych w trybie art.189 k.p.c. Ponadto zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego a to art. 118 k.c. poprzez uwzględnienie przedawnienia roszczenia, w sytuacji, gdy na skutek odrzucenia sprzeciwu, co winno nastąpić przed Sądem I Instancji w mocy powinien pozostać nakaz zapłaty w części zaskarżonej przez powódkę, na którym to etapie przedawnienie roszczenia nie podlega badaniu; a to art. 471 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji jego niezastosowanie, poprzez nie wzięcie pod uwagę, że ciężar dowodzenia spoczywa na stronie umowy, której zarzuca się jej nie należyte wykonanie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powódki nie zasługiwała na uwzględnienie, natomiast apelację pozwanych należało uznać za zasadną w całości.

Wprawdzie większość ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd pierwszej instancji jest prawidłowa i zasługuje na aprobatę, jednak niezbędna jest ich korekta, która w konsekwencji musiała prowadzić do odmiennych wniosków w zakresie wykazania w rozumieniu art. 232 k.p.c. i 6 k.c. zasadności i wysokości roszczenia, albowiem Sąd Rejonowy dopuścił się pewnych uchybień dotyczących ustaleń faktycznych dokonując naruszenia art.233 k.p.c.

Sąd Odwoławczy przeprowadził dowód z uzupełniającego przesłuchania stron. Przedstawiciel ustawowy powódki podał, że w okresie od 2008r. do 2012r. koszty ogrzewania były rozliczone zgodnie z regulaminami obowiązującymi w tym czasie w spółdzielni wydanymi na podstawie statutu, który to zabraniał ingerencji w instalacje centralnego ogrzewania. Koszty ogrzewania wobec pozwanych rozliczane były na podstawie § 10 regulaminu. W rozliczeniach tych powódka nie miała obowiązku wskazywać, który konkretny lokal o tej samej powierzchni użytkowej i tym samym przeznaczeniu z najwyższym zużyciem ciepła był brany pod uwagę przy rozliczeniach. Podał, że rozliczenia kosztów ogrzewania przedstawiane są co roku. Przesłuchana przed Sądem drugiej instancji pozwana podała, że w rozliczeniach, które otrzymywali nie był wyjaśniony sposób rozliczenia centralnego ogrzewania, wielokrotnie zwracali się pisemnie do powódki o przedstawienie szczegółowych wyliczeń, gdyż uważali że koszty wyliczone są zbyt wysokie. Pozwany zeznając uzupełniająco podał, że na początku 2000r. pozwani dokonali ingerencji w grzejniki centralnego ogrzewania. Według pozwanego rozliczenia, które zostały mu przekazane przez powódkę nie były dokonywane zgodnie z § 10 Regulaminu i nie były w nich wskazane metody rozliczenia.

Sąd drugiej instancji przeprowadził dowód z wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach w sprawie II C 2847/14 oddalającego powództwo Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. przeciwko U. i J. B..

Sąd Odwoławczy uznał, że Sąd pierwszej instancji przekraczając zasady art. 233 k.p.c. w sposób dowolny ocenił zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w przedmiocie ustalenia sposobu naliczania pozwany za okres sporny kosztów dostawy ciepła. Z materiału dowodowego wskazywanego w zaskarżonym orzeczeniu wynika, że Sąd I instancji stwierdził, iż strona powodowa nie wykazała sposobu wyliczenia kosztów ogrzewania w rozumieniu § 10 Regulaminu obowiązującego w powodowej Spółdzielni Mieszkaniowej za wszystkie z okresów dochodzonych pozwem, albowiem okoliczności te nie zostały wykazane jakąkolwiek dokumentacją zgodnie z art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c.

Sąd Odwoławczy uznał za zasadne wskazać, iż stosownie do art. 6 k.c. powódka jako strona inicjująca postępowanie sądowe, występująca z żądaniem opartym na twierdzeniu zasadności naliczenia kosztów ogrzewania w dochodzonej wysokości, zobligowana była do udowodnienia faktu, z którego wywodzi takie skutki prawne. Wynika to wprost z treści tego przepisu i nie budzi wątpliwości interpretacyjnych, gdy odniesie się zasady prawa materialnego do procesowego uregulowania w art. 232 k.p.c. Zgodzić należy się z Sądem meriti, iż wobec konsekwentnego zaprzeczania przez pozwanych zasadności wysokości wyliczonych przez powódkę kosztów ogrzewania, obowiązek ten nie może zostać niejako przerzucony na pozwanych, którzy ponadto na żadnym etapie postępowania sądowego nie przyznali powyższych okoliczności.

W ocenie Sądu drugiej instancji, wbrew stanowisku Sądu Rejonowego wyrażonego w zaskarżonym orzeczeniu, materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do uznania zasadności obciążenia pozwanych nawet kosztami stałymi ogrzewania, albowiem zgromadzony materiał dowodowy nie może być brany pod uwagę fragmentarycznie, skoro zgodnie z § 10 Regulaminu rozliczanie kosztów dostarczenia ciepła według maksymalnych kosztów analogicznych pomieszczeń, zawiera zarówno elementy stałe, jak i elementy kształtowane indywidualnie. Wynika to jednoznacznie z zestawień kosztów, które strona powodowa przedstawiła Sądowi Rejonowemu, przy czym w rozliczeniach tych nie podano okoliczności, które wskazują na mierniki jakie mają być przypisane lokalowi mieszkalnemu pozwanych, a jedynie ogólne mierniki związane z kosztami stałymi, które wynoszą 30 %, natomiast pozostałe elementy zawarte w rozliczeniach nie dają możliwości weryfikacji prawidłowości obciążenia mieszkania pozwanych kosztami stałymi. Strona powodowa nie przedstawiła całości elementów, które zawierają się w wystawionych fakturach, a także okoliczności prawidłowego naliczenia powierzchni użytkowej nieruchomości,

pomimo wyraźnego kwestionowania przez pozwanych prawidłowości ustalenia zasad rozliczania kosztów centralnego ogrzewania.

Zadaniem strony powodowej wobec treści art. 6 k.c. było wykazanie tych wszystkich elementów, na które składają się okoliczności dotyczące wysokości kwoty objętej wezwaniami, fakturami i rozliczeniami przekazywanymi pozwany za poszczególne okresy rozliczeniowe. Sąd pierwszej instancji pomimo dostrzeżenia braków w dowodzeniu przez stronę powodową w oparciu o art. 6 k.c., naruszył zasady art. 233 k.p.c. uznając, że można obciążyć pozwanych kosztami stałymi dostarczenia centralnego ogrzewania, i w tym zakresie w ocenie Sądu Odwoławczego nastąpiło przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, wynikające z braku dostatecznych materiałów dowodowych przedstawionych przez stronę powodową.

Sąd II instancji uznał, że zgromadzony materiał dowodowy nie dał podstaw do uznania, iżby zaistniały przesłanki do obciążenia pozwanych opłatą stałą za dostarczenie ciepła. Podkreślenia wymaga, iż strona powodowa nie wykazała roszczenia również w zakresie ustalenia stawek maksymalnych, albowiem jak twierdzi powódka, oparto się na analogicznych lokalach mieszkalnych, nie mniej jednak z materiału dowodowego nie wynika, jakie to były pomieszczenia, które stanowiły podstawę do ustalenia maksymalnego obciążenia pozwanych kosztami wskazywanymi przez powódkę. Powódka na etapie postępowania pierwszo instancyjnego, jak i drugoinstancyjnego nie przedstawiła żadnych innych wniosków dowodowych, przede wszystkim dokumentacji, potwierdzającej prawidłowość wyliczenia wysokości dochodzonego przez siebie roszczenia. Wobec czego należało uznać, że strona powodowa nie wykazała sposobu rozliczenia pozwanych za okres sporny, albowiem w zebranych materiale dowodowym powódka, pomimo wezwania Sądu z określeniem stosownego terminu, nie wskazała żadnej dokumentacji pozwalającej na ocenę prawidłowości ustalenia stawek maksymalnych wynikających z § 10 regulaminu powódki.

Sąd drugiej instancji nie dokonywał oceny legalności czy prawidłowości aktów prawnych obowiązujących w powodowej Spółdzielni Mieszkaniowej, a oparł się na regulaminach wydanych przez powódkę w 2007r. i 2010r., i w obu tych przypadkach strona powodowa nie wykazała w jaki sposób dokonywała rozliczeń za okres sporny. Oświadczenie powódki, że rozliczenia te dokonywane były w oparciu na § 10 regulaminu, nie znajduje żadnego uzasadnienia w zgromadzonym dalszym materiale dowodowym, dlatego też w tym zakresie nie sposób uznać żądania strony powodowej za wykazane.

Ponadto treść przepisu art. 232 k.p.c. w sposób jednoznaczny kształtuje obowiązki stron procesu, przerzucając na strony procesowe odpowiedzialność za wynik procesu cywilnego. Dlatego strona ma obowiązek wyraźnego powołania konkretnego środka dowodowego i w niniejszej sprawie brak jest obowiązku działania sądu z urzędu. Utrwalone orzecznictwo sądów – w tym Sądu Najwyższego – w sposób jednoznaczny wskazuje, że dopuszczenie z urzędu dowodu jest prawem nie obowiązkiem sądu, a przede wszystkim nie może zastąpić bezczynności strony, gdyż takie działanie prowadziłoby do naruszenia zasady kontradyktoryjności. W literaturze stwierdza się, że sąd ma obowiązek działania z urzędu, jeżeli za tym przemawia interes publiczny. W sprawie niniejszej brak było podstaw do działania sądu z urzędu, a strona dochodząca swoich roszczeń była reprezentowana przez profesjonalnych pełnomocników.

Odnosząc się do apelacji strony powodowej, wskazać należy, że wobec dokonanych powyżej rozważań, nie zasługiwał na uwzględnienie podniesiony przez powódkę zarzut naruszenia art. 233 i 232 k.p.c., natomiast w świetle ustaleń dokonanych przez Sąd II instancji podniesione zarzuty z art. 471 k.c. i art. 189 k.p.c. nie mogły być przedmiotem rozpoznania Sądu Odwoławczego. Sąd nie znalazł również podstaw do uwzględnienia zarzutu z art. 504 k.p.c., albowiem postępowanie w niniejszej sprawie wszczęte zostało w trybie elektronicznego postępowania upominawczego, a art. 505³⁶ i art. 505³⁷ § 3 k.p.c. nie przewidują rygoru odrzucenia sprzeciwu, a jedynie nieuwzględnienia wniosków w nim zawartych, nie występuje rygor formalny, a konsekwencje związane są z ciężarem procesowym.

Zarzut objęcia niniejszym postępowaniem zakresu powództwa rozpoznawanego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, pod sygn. II C 2847/14 jest bezpodstawny, bowiem takie okoliczności nie wynikają z porównania zakresu czasowego objętego pozwami wniesionymi w sprawie niniejszej i wskazanej wyżej.

Na marginesie wskazać należy, iż powódka dochodzi w niniejszej sprawie roszczenia za okres do kwietnia 2012r., podczas gdy przedłożona przez nią dokumentacja obejmuje faktycznie okres do 1.10.2011r., wobec czego należało uznać, że w tym zakresie nie wykazane zostały żadne okoliczności podnoszone przez stronę powodową przez Sądem I instancji i Sądem Odwoławczym.

Z uwagi na powyższe - na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalono w całości powództwo.

Sąd Okręgowy na zasadzie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powódki, uznając ją za bezzasadną.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c., obciążając powódkę jako stronę przegrywającą sprawę w całości kosztami tego postępowania.

SSO Krystyna Hadryś